

ПЕРСОНАЛЬНИЙ МАГНЕТИЗМ

Джефф Пітерс знав стільки найрізноманітніших способів заробляти гроші, скільки рецептів приготування рису знають мешканці Південної Кароліни.

Найбільше я полюбляв слухати оповідки про часи його молодості, коли йому доводилося торгувати з візка мазями від ревматизму та порошками від кашлю, жити надголодь, а то й ставити на кін останнього мідяка, намагаючись обіграти в кості власну долю.

— Якось примандрував я до селища Фішермен-Гілл, що в Арканзасі, — розповідав він. — Довговолосий, у штанях з оленячої замші й мокасінах, гадаю, я справив враження на місцевих, а надто мій перстень, що зблискував на пальці, із діамантом завбільшки як лісовий горіх. Той перстень я виміняв ув одного дивака — актора з Тексаркани — на складаний ніжик.

Звався я тоді лікарем Вуф-Ху, знаменитим індіанським знахарем і цілителем, і в руках у мене не було нічого вартого уваги, крім хіба що чудової настоянки, яка мала назву «Живило для недужих». Вона складалася з цілющих трав, випадково знайдених дружиною вождя племені чокто. Красуня нібито збирала зелень для гарнірування традиційної страви, що подається на щорічному святі Кукурудзи, коли натрапила на цю траву.

У містечку, де я побував перед тим, справи йшли вельми кепсько: у кишенях моїх залишилося всього п'ять доларів. Тому, прибувши до Фішермен-Гілл, спершу я пішов до аптекаря, який дав мені в борг сотню пляшечок із затичками. Етикетки й інші потрібні речі знайшлися в моїй валізі. Я винайняв у готелі номер, де був кран, із якого текла вода. Отож дуже скоро моє око потішили рівненькі рядочки пляшечок, що вишикувалися на столі із «Настоянкою живильною для недужих». Життя знову здалося мені цілком стерпним.

Шарлатанство? У жодному разі, сер. Адже в пляшках була не сама вода. Я чесно додав до неї хініну на два долари й нешкідливого барвника на десять центів. Багато років потому, коли доля знову закинула мене в ті місця, люди стали докучати мені проханнями продати їм бодай слоїчок того цілющого зілля.

Надвечір я роздобув візок, викотив його на Мейн-стрит та й відкрив там свою торгівлю. Мушу зазначити, сер, що місцевість, де розташований Фішермен-Гілл, насправді болотиста й малярійна. Тож не дивно, що ту мою настоянку містяни хапали, як гарячі пиріжки з м'ясом на вегетаріанському обіді. Я вже встиг розпродати зо дві дюжини пляшечок вартістю пів долара за штуку, аж раптом відчув, як хтось сіпнув мене ззаду за полу.

Я, чудово знаючи, що це означає, мерщій всунув п'ятидоларового папірця в лапу суб'єктові зі срібною зіркою на грудях.

— Шерифе, — кажу йому, — чудовий вечір, еге ж?!
А він мені:

— Чи маєте патент міської влади на право продажу цієї трутизни, що її у вас язик повертається називати ліками?

— Ні, не маю, — відповідаю йому. — Звідки мені знати, що це місто? А коли так — завтра ж подбаю, щоби патент у мене був.

— А доти я змушений прикрити вашу комерцію, — відкарбував полісмен.

Я згорнув торгівлю, а повернувшись до готелю, розповів його власникові, що сталося.

— Ото ж бо й воно, — мовив він. — У нас вам не дадуть розвернутись. І знаєте чому? Мерів зять, доктор Гаскінс, — єдиний лікар на все місто, тож мер не допустить до медичної практики жодного самозванця, аби той не відбивав пацієнтів у зятя.

— Таж я й не займаюся медициною, — кажу. — У мене дозвіл від уряду штату на роздрібну торгівлю.

А коли місцева влада вимагає особливий патент, я просто сплачую за нього, та й по всьому.

Наступного ранку я йду до мера, але мені кажуть, що його досі немає в канцелярії і ніхто не знає, коли він з'явиться. Тож лікареві Вуф-Ху довелося знову повернутися до готелю, вмотитися зручніше в фотель, запалити сигару й чекати.

Невдовзі в сусідній фотель усаджуюється молодик приємної зовнішності з синьою краваткою на шиї й питається, котра година.

— Пів на одинадцять, — відповідаю. — Ви — Енді Таккер. Я чув про деякі з ваших удалих оборудок. Наприклад, «Універсальний набір Купідона» — ним ви займалися на Півдні. Дайте-но пригадаю, що там було... Еге, обручка з перуанським діамантом, шлюбна каблучка, тертушка для картоплі, пляшечка заспокійливих крапель і портрет Дороти Вернон¹. Усе разом — за пів долара.

Енді лестило, що я його пам'ятаю. Здібний вуличний шахрай, він поважав своє ремесло й завжди задовольнявся трьохсотвідсотковим чистим прибутком. Хлопець мав безліч пропозицій нелегального заробітку, як-от контрабанда чи наркоторгівля, утім, іще нікому не вдалося збити його на манівці.

Мені саме був потрібен компаньйон. Порадившись, ми дійшли думки попрацювати вдвох. Я розповів про стан справ у Фішермен-Гілл і про складнощі з торгівлею, зумовлені політикою втручання в неї місцевої касторки.

Енді щойно прибув ранковим потягом і ще не встиг гаразд збагнути, що й до чого. Його справи теж були не блискучі, й він мав намір організувати тут збір пожертв на спорудження нового панцерника в місті

¹ Героїня однойменного фільму за участю Мері Пікфорд. (Тут і далі прим. ред. та перекл.)

Еврика-Спрінгс, розташованого, як усім добре відомо, за п'ятсот миль від найближчого узбережжя. Словом, нам було про що серйозно поговорити, і ми вирішили прогулятися...

Наступного дня об одинадцятій ранку, коли я був у номері сам-один і обмізковував, як його підступитися до міської влади, у двері постукав чорношкірий незнайомец із проханням, щоби славнозвісний індіанський цілитель завітав до судді Бенкса — бо той раптово важко захворів. Заразом з'ясовується, що містер Бенкс не тільки суддя, а й виконувач обов'язків мера.

— Я не лікар, — тлумачу я цьому дядькові Тому. — Чом ви не покличете справжнього лікаря?

— Ох, пане! — гне своє чорношкірий. — Містера Гаскінса викликали до хворого за двадцять миль¹ від міста. Іншого лікаря в нас немає, а суддя Бенкс зовсім недужий, зовсім... Будь ласка, не відмовляйтеся, бо, якщо я вас не приведу, він мені голову відірве.

— Що ж, як добрий християнин, я, мабуть, готовий оглянути містера Бенкса, — кажу, вкладаючи до кишені пляшечку «Живильної настоянки», і вирушаю до садиби мера.

Чудовий дім: мансарда, черепичний дах, сад і два чавунних собацюри на газоні біля входу.

Мера Бенкса я застаю в ліжку. З-під ковдри видніють тільки розкуйовджені бакенбарди та босі п'яти. Хворий видобуває з себе такі утробні звуки, що якби я почув їх у Сан-Франциско, то вирішив би, ніби знову почався землетрус. Біля ліжка нерішуче тупцює молодий хлопець із кухлем води в руках.

— Лікарю, — белькоче мер, — я нестерпно страждаю... Мені недовго лишилося. Чи не могли б ви бодай чимось зарадити моїм стражданням?

¹ Одиниця довжини, поширена в США; дорівнює 1,609 км.

— Сер, я не можу назвати себе справжнім учнем Гіппократа, — кажу йому, — позаяк не вивчав медицину в університеті й прийшов до вас із суто людського співчуття.

— Я глибоко вдячний вам, — мовив хворий. — Лікарю Вуф-Ху, це мій небіж, містер Бідл... Він намагався полегшити мій біль, але марно... О Господи! А-а-а!.. — раптом залементував він.

Кивнувши містерові Бідлу, я підсідаю до ліжка і намагаюся намацати у хворого пульс.

— Дозвольте оглянути ваш язик, — кажу, потім відтягую вгору повіку і пильно вдивляюся в очне яблуко. — Коли це почалося? — суворо запитую.

— Мене схопило... ой, ой... учора ввечері, — відповідає мер. — Дайте ж мені нарешті чого-небудь, лікарю, врятуйте ближнього!

— Містере Фідл, — наказую я, — підійміть-но штору на вікні!

— Не Фідл, а Бідл, — виправляє мене хлопець.

— Сер, — кажу, приклавши вухо до спини хворого і вдаючи, ніби прислухаюся, — ви підхопили вкрай серйозне суперзапалення клавікули епікордіала.

— Боже милосердний! — стогне він. — А чи не можна щось утерти, вправити чи взагалі зробити бодай щось?

Я беру капелюха, розвертаюся і рушаю до виходу.

— Куди ж ви? — лементує мер. — Ви що, зібралися покинути нещасного помирати від цих суперепікордіалів?

— Навіть якщо у вас є тільки співчуття до ближнього, — встряє цей Бідл, — ви не можете кидати хворого, лікарю Хуа-Хо...

— Вуф-Ху, — виправляю я, повернувшись до хворого. — Містере Бенкс, — кажу, — у вас залишився лиш один шанс. Жодні ліки вже не допоможуть. Але існує сила, варта всього аптекарського зілля разом узятого, хоча її застосування обходиться недешево.

— Що ж це за сила така? — запитує Бенкс.

— Пролегомени¹ науки, — відповідаю я. — Перемога розуму над сарсапарилою². Тверда віра в те, що хвороби й страждання існують тільки в нашій уяві — чи радше у нашій підсвідомості. І я можу це вам продемонструвати!

— Про яких таких пролегоменів ви тлумачите, лікарю? — хрипить мер. — Чи ви, часом, не анархіст?

— Я кажу про велику доктрину психічної дії, про найпрогресивніший метод лікування будь-яких недуг — від абсурду до менінгіту, про вражаюче явище, відоме як персональний магнетизм.

— І ви здатні це зробити, лікарю?

— Я один із членів синедріону³ Внутрішнього Храму, — кажу. — Кульгаві починають говорити, а сліпі ходити, щойно я беруся до своїх пасів⁴. Я — відомий медіум і гіпнотизер. На останніх сеансах в Анн-Арборі тільки за мого посередництва покійний голова тамтешнього акціонерного товариства «Лісоторгівля Морлі» міг повертатися на Землю задля розмов зі своєю сестрою Джейн. Але тепер, як вам відомо, я продаю ліки для бідних і не займаюся магнетичною практикою. На те є причина: я не бажаю принижувати своє високе мистецтво надто низькою оплатою — чи багато візьмеш зі злидарів!

— Чи візьметесь ви лікувати цим своїм магнетизмом мене? — питається мер.

— Сер, — кажу я, — всюди, де мені випадає бувати, я стикаюся з перепонами з боку офіційної медицини.

¹ Міркування, що формулюють початкове поняття.

² Рослина, яку використовують у медицині.

³ У Давній Іудеї — вища релігійна установа, а також найвищий судовий орган.

⁴ Одноманітні повільні рухи руками над обличчям хворого для введення його в стан гіпнозу.

Тому я не займаюся практикою, але задля порятунку вашого життя... Либонь, я все ж ризикну, втім, за однієї умови: ви, як мер, не зважатимете на відсутність у мене патенту.

— Про що ви кажете?! — белькоче хворий. — Тільки починайте скоріше, лікарю. Я відчуваю, як знову підступає жорстокий напад болю!

— Мій гонорар становить двісті п'ятдесят доларів, — мовлю я, — лікування потребуватиме двох сеансів.

— Чудово, — зголошується мер, — я готовий заплатити. Невже мое життя не варте цих грошей!

Я сів ув узголів'ї хворого і вступився в нього пронизливим поглядом.

— А зараз, сер, — відкарбував я, — намагайтеся відвернути увагу від своєї хвороби. Ви цілком здорові. Уявіть собі, що у вас немає ні серця, ні суглобів, ні шлунку, ні печінки — геть нічого. Ви не відчуваєте ані найменшого болю. Скажіть щиро — адже ви помилялися, вважаючи себе хворим? Отож біль, якого ви ніколи не відчували, полишає ваше тіло.

— Авжеж, лікарю, чорт забирай, мені й справді ніби полегшало, — мовить мер. — Прошу вас — брешіть і далі, ніби я здоровий і в мене немає ніякої пухлини в лівому боці. Схоже, ще трохи, і мене можна буде підвести в ліжку і подавати сніданок.

Я зробив ще кілька магнетичних пасів.

— Ну, от, — кажу, — запалення спадає. І набряк правої лопаті перигелія¹ помітно зменшився... Ваші очі заплющуються. Сон долає вас. Перебіг хвороби тимчасово перервано. Спати!..

Тут мерові очі склепились, і він дав хропака.

— Зверніть увагу, містере Тідл, — мовлю я, — на дивовижні можливості сучасної науки.

¹ Найближча до Сонця точка орбіти планети.

— Бідл, — виправляє мене він. — Коли ж відбудеться другий сеанс для остаточного зцілення дядечка, докторе Ху-Пу?

— Вуф-Ху, — своєю чергою виправляю я. — Завтра, об одинадцятій ранку. Коли містер Бенкс прокинеться, дайте йому вісім крапель скипидару на склянку води і два добрячі фунти¹ біфштекса. Бувайте здорові! — відкланявся й пішов собі.

Наступного ранку я прибув точно у призначений час.

— То що, містере Рідл, — спитав хлопця дорогою до спальні, — як почувається ваш дядечко?

— Мені здається, йому значно краще, — відповідає той.

Справді, і з кольором обличчя, і з пульсом містера Бенкса все було гаразд. Я провів другий сеанс, після якого хворий запевнив, що болі зникли.

— Чудово, — кажу я, — ще зо два дні постільного режиму, і ви одужаєте остаточоно. Вам пощастило, що я нагодився до Фішермен-Голла саме тепер, бо жодні засоби, до яких вдається офіційна медицина, вже не змогли б вас урятувати. Тепер, коли доведено, що ваша хвороба — лише самонавіювання, поговорімо про приємніші речі. Наприклад, про мій гонорар. Одразу попереджаю: чеки я не беру, тільки готівку.

— О, так, так! — Мер дістає гаманець із-під подушки, відлічує п'ять п'ятдесятидоларових папірців, проте чомусь не поспішає віддавати їх мені. — Бідле, візьміть у лікаря розписку.

Я надряпаю розписку, і мер вручає мені гроші, які я ховаю до потайної кишені.

— А тепер робіть свою справу, сержанте, — промовляє мер, усміхаючись, як цілком здоровий.

І містер Бідл кладе руку мені на плече:

¹ Одиниця маси, у США дорівнює 453 г.

— Вас заарештовано, лікарю Вуф-Ху, чи то пак Джеффе Пітерс, за незаконне курування¹ хворих без відповідного дозволу. Так заведено в нашій країні.

— Хто ви такий? — запитую приголомшено.

— Я вам зараз скажу, — промовляє мер, сідаючи на ліжку без сторонньої допомоги. — Містер Бідл — детектив, який працює на Медичне товариство штату. Він ішов вашим слідом у п'ятьох округах і з'явився в мене три дні тому з проханням про допомогу. Ми разом розробили план, як схопити вас на місці злочину. Гадаю, відтепер ваша шарлатанська практика в наших краях закінчилася раз і назавжди, містере пройдисвіт! Хоч яку б хворобу ви в мене знайшли, це точно не буде розм'якшення мозку! — зареготав Бенкс.

— Он воно що! — кажу я. — Отже, детектив?

— Атож, — відповідає Бідл. — І мій обов'язок — негайно здати вас шерифові округу.

— Ну, це ще подивимося! — хапаю я цього Бідла за горлянку і мало не викидаю з вікна.

Проте він вихоплює револьвер, тицяє ним мені під щелепу, таким чином змушуючи мене вгамуватися. Потому з гучним клацанням замикає на моїх руках кайданки, обшукує мене й витягає з потайної кишені ті-таки шойно одержані гроші.

— Свідчу, — заявляє він, — це ті самісінькі банкноти, що їх номери ми з вами допіру записали, містере Бенкс. Я передам їх шерифові, а він негайно надішле вам розписку. Вони фігуруватимуть у суді як речовий доказ.

— Не заперечую, містере Бідл, — посміхається мер, а далі повертає голову до мене. — А ви, лікарю Вуф-Ху, чому не скористаєтеся своїм персональним магнетизмом, щоби позбутися кайданків?

¹ Лікування (*заст.*).

— Ходімо, сержанте, — я намагаюся не втрачати гідності. — Нема ради цьому. Мушу підкоритися.

А вже в дверях обертаюся до містера Бенкса і, потрясаючи скутими руками просто себе, відкарбовую:

— Хай там як, сер, а невдовзі ви самі переконаєтеся, що персональний магнетизм — величезна сила. Ви навіть не уявляєте, наскільки величезна. І вона, так чи інак, переможе.

Щира правда, до речі: магнетизм таки переміг. Щойно ми вийшли за ворота, я кажу детективові:

— А тепер, Енді, мерщій зніми з мене ці залізяки, бо на нас уже люди витріщаються...

Ви вже, напевно, здогадалися, що то був не хто інший, як Енді Таккер. А що він у нас неабиякий вигадько, то й уся ця вистава — справа його рук.

Отак розжилися ми грошенятами для свого спільного бізнесу.